

Yvonne Svensson rättschef

Boverket

Ändring

PBL 1 KAP 4 §

- *Ändring*: en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde
- *Tillbyggnad*: ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym
- *Ombyggnad*: ändring av en byggnad som innebär att hela eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas

Boverket

Ändring ?

- *Underhåll*: en eller flera åtgärder som vidtas i syfte att bibehålla eller återställa en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde

Ändring

Observera att ändring kan vara

- Lovpliktig (hanteras enligt 9 och 10 kap), eller
- Anmälningsskyldig (hanteras enligt 10 kap), eller
- Varken lov- eller anmälningsskyldig

Ändring

En ändring ska t ex uppfylla vissa krav i PBL 8 kap

- Lovpliktig
- Anmälningsspliktig
- Varken lov- eller anmälningsspliktig (särskilt reglerat i 8 kap 8 §)

Ändring

- Ändrad användning som inte innebär några fysiska ändringar i byggnaden är *ändring* i PBL (till skillnad mot ÄPBL)
- ”Väsentligt annat ändamål” i PBL 9 kap 2 § 3a är bygglovpliktig ändring som även föremål för tekniskt samråd, bedömning av tekniska egenskapskrav, kontrollplan, startbesked och slutbesked enligt PBL 10 kap

Ombyggnad

prop 2009/10:170 s 151

- Med ”påtaglig förnyelse” avses större ändringsåtgärder där följdkrav på hela eller avgränsad del av byggnaden ska kunna ställas av byggnadsnämnden
- Minst en av ändringsåtgärderna är bygglovpliktig
- Den totala ekonomiska insatsen är så omfattande att den motiverar ganska långtgående följdkrav från samhället
- Begreppet ”avsevärt förlängd brukstid” finns inte längre

Boverket

Vilka krav gäller?

Utformningskraven i PBL 8 kap 1 § och de tekniska egenskapskraven i 8 kap 4 § ska uppfyllas

- Vid ombyggnad: *hela* byggnaden eller om detta inte är rimligt den betydande och avgränsbara del av byggnaden som påtagligt förnyas
- Vid annan ändring: själva ändringen

Alltid?

PBL 8 kap 7 § får kraven anpassas och avsteg göras

- Med hänsyn till ändringens omfattning,
- Med hänsyn till byggnadens förutsättningar
- Och till bestämmelserna om varsamhet och
- Förbudet mot förvanskning

Tillämpligheten har en särställning – avsteg får göras om det med hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens standard är uppenbart oskäligt

Några ord om nybyggnad

Nybyggnad är

- Dels uppförande av ny byggnad
- Dels flyttning av en tidigare uppförd byggnad till en ny plats.
  - Vid flyttning får kraven anpassas med hänsyn till flyttningens syfte och byggnadens förutsättningar, varsamhet och förvanskningförbudet

Använd inte begreppet ”nybyggnadskrav” när ni menar kraven vid uppförande av ny byggnad

När gäller BBR?

- Vid uppförande av ny byggnad
- Mark- och rivningsarbeten, obebyggda tomter
- Vid ändring av byggnad i viss utsträckning
- OBS 1 att ombyggnad och tillbyggnad också är ändring
- OBS 2 använd inte begreppet påbyggnad – det är tillbyggnad (dvs ändring)
- OBS 3 att EKS delvis har en annan terminologi (tillbyggda delar och vid ändring tillkommande byggnadsdelar)
- OBS 4 BBR gäller inte vid flyttning

Mindre avvikelser från BBR

- BN får i enskilda fall medge mindre avvikelser från föreskrifterna
- Om det finns
  - Särskilda skäl
  - Projektet ändå kan antas bli tekniskt tillfredsställande
  - Inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt

Att tänka på vid ändring

- I grunden samma krav vid uppförande av ny byggnad som vid ändring
- Dock alltid hänsyn till ändringens omfattning och byggandens förutsättningar
- Kraven ska tillämpas på den del av byggnaden som ändras, t ex
  - byta ut fläktmotor: krav på nya motorn och dess konsekvenser för byggnadens egenskaper, inga krav på övriga delar av ventilationsanläggningen
  - Ny dörröppning: krav på dörrens passagemått (tillgänglighet) samt håltagning (väggens bärande funktion), inga krav på rummens utformning

BBR och ändring

Kravnivåer vid ändring (avsnitt 1:2233)

- ✓ Ska
- ✓ Ska ...om inte synnerliga skäl..
- ✓ Ska eftersträvas

Allmänna råd om

- ✓ Byggnadens förutsättningar (avsnitt 1:2231)
- ✓ Ändringens omfattning (avsnitt 1:2232)

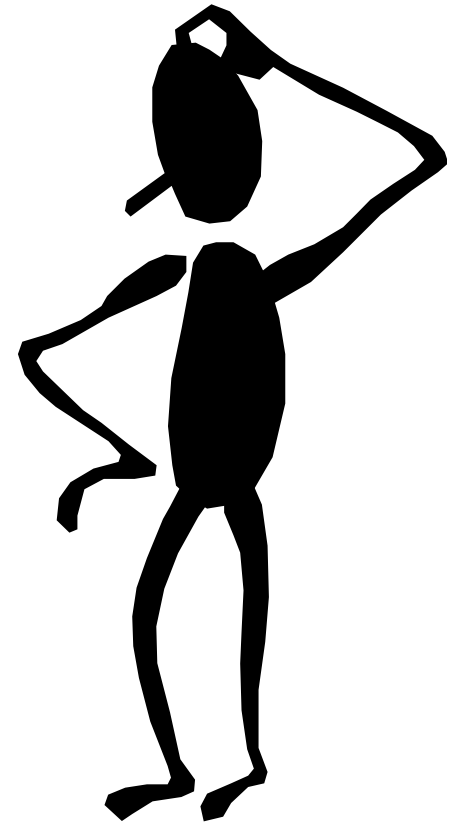
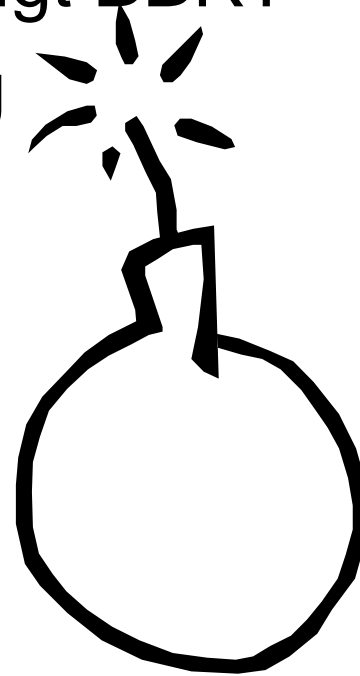
Den tickande bomben

Yvonne Svensson
rättschef

Interimistiska slutbesked och energimätning

- Måste energi mätas enligt BBR?
- Hur hanteras en för hög energiförbrukning?
- Och energideklaration?
- Hur kan byggnadsnämnden agera?

Måste energi mätas enligt BBR?

- Finns inga krav i BBR om mätning av energi
- Finns ett allmänt råd under avsnitt 9:2 och 9:3 i BBR
- BN avgör om det krävs energimätning i kontrollplanen

Måste energi mätas enligt BBR?

- Ofta är det stor skillnad mellan beräknat och uppmätt värde
- En viktig faktor att reglerna ska uppnås
- Dock inte per automatik alltid mätning
- T ex serietillverkade hus – behövs alltid mätning?

Vad händer om BN anser att mätning behövs?

- Ska skrivas in i kontrollplanen
- Enligt allmänt råd – mätning under en sammanhängande 12-månadersperiod, avslutad senast 24 månader efter det att byggnaden tagits i bruk
- Interimistiskt slutbesked meddelas
- När resultatet av mätningen är inlämnad prövar BN slutligt frågan om slutbesked

Hur kan byggnadsnämnden agera?

- Om resultatet är ok jämfört med det projekterade = BN lämnar slutbesked
- Om mättningsresultatet inte stämmer med det projekterade ska BN ta ställning till om det blir ett ingripande
- Rättelseföreläggande (PBL 11 kap 20 §)? Med vite?
- Bedömning i det enskilda fallet – rimligt/proportionerligt?
- Är bristen försumbar? Utfärda slutbesked!

Hur kan byggnadsnämnden agera?

- Användningsförbud enligt PBL 11 kap 33 § ?
- Inte rimligt att kräva utflyttning!
- OBS! skrivningen BN "får"

- Om BH struntar i att göra mätningen som kräva enligt kontrollplanen
- Åtgärdsföreläggande enligt PBL 11 kap 19 § - för att få in mätningen

Och energideklaration då?

- En separat lag om energideklarationer för byggnader
- Energideklaration ska lämnas in två år efter det att byggnaden tagits i bruk
- Mätning som huvudregel
- Energideklarationen ska lämnas in till Boverket
- Boverket är tillsynsmyndighet över att deklarationen lämnas in